

PASCHA

SOBOTA (PO POŁUDNIU) — 26 lipca

STUDIUM BIEŻĄCEGO TYGODNIA: Wj 11,1-10; Mi 6,8; Wj 12,1-30; 1 Kor 5,7; Wj 13,14-16; Hbr 11,28.

TEKST PAMIĘCIOWY: „A gdy was zapytają synowie wasi: Co znaczy ten wasz obrzęd? Odpowiedzcie: Jest to rzeźna ofiara paschalna dla Pana, który omijał domy synów Izraela w Egipcie, gdy Egipcjanom zadawał ciosy, a domy nasze ochronił” (Wj 12,26-27).

Wkrótce na Egipcie miała spaść dziesiąta, czyli ostatnia plaga. Wydane zostało też końcowe ostrzeżenie i niebawem miała zapaść ostateczna decyzja. Była to dosłownie sprawa życia i śmierci. W grę wchodziło nie tylko życie poszczególnych osób, ale byt poszczególnych rodzin i los całego narodu. Faraon i jego urzędnicy dzierżyli w swych rękach przyszłość wielu ludzi i od ich decyzji zależało to, czy ludzie ci będą żyć, czy nie. Postawa faraona wobec Żywego Boga Izraela miała zaważyć nie tylko na przyszłości monarchy, ale także na przyszłości jego królestwa i jego ludu.

Jak się czujesz i co robisz, gdy ciężar okoliczności dotkliwie cię przygniata i musisz zrobić kolejny krok, a od twojego wyboru zależy przyszłość twoja i innych ludzi?

Bóg jest więcej niż gotowy udzielić nam mądrości, zrozumienia i mocy do uczynienia tego, co dobre (zob. 1 Kor 1,30 i Flp 2,13).

Problem polega na tym, że w głębi naszego upartego serca nie zawsze chcemy tego, co dobre. Wiemy, co powinniśmy wybrać, ale wybieramy inaczej. W historii faraona niechęć jednego człowieka, by poddać się Bogu w obliczu przekonujących dowodów, ściągnęła tragedię na wielu ludzi. Niestety tego rodzaju tragedie powtarzają się do dziś raz po raz.

Prorok Amos zapewnia nas, że „nie czyni Wszechmogący Pan nic, jeżeli nie objawił swojego planu swoim sługom, prorokom” (Am 3,7), a zatem przez proroka Mojżesza Bóg objawił faraonowi, co ma nastąpić. Faraon otrzymał uroczyste ostrzeżenie. Plaga, która miała spaść na Egipt, była sprawiedliwym sądem nad pychą, okrucieństwem i bałwochwalstwem, które ściągnęły nieszczęścia na kraj.

Przeczytaj Wj 11,1-10. Jakie ostrzeżenie przekazał Bóg, zanim dokonał sądu nad Egiptem?

Bóg dał Egipcjanom czas — trzy dni ciemności (zob. Wj 10,22-23) — by przemyśleli wszystko, co wydarzyło się do tej pory, i zrozumieli znaczenie tych dramatycznych zdarzeń. Skierował do nich także ostatnie wyraźne ostrzeżenie i dał im ostatnią szansę dokonania właściwego wyboru.

Jednak w Wj 11,8 czytamy, że Mojżesz „wyszedł od faraona w srogim gniewie”. Co było przyczyną gniewu Mojżesza? Najpewniej to, iż wiedział, jaka tragedia dotknie wielu niewinnych ludzi podczas dziesiątej plagi — i to z powodu zatwardziałości faraona, który jako władca powinien był tych ludzi chronić.

Liczba dziesięć ma istotne znaczenie w biblijnej symbolice. Oznacza pełnię, kompletność (na przykład dziesięcioro przykazań stanowi kompletne objawienie Bożego prawa moralnego). Tak więc dziesięć plag egipskich stanowi pełny wyraz Bożej sprawiedliwości i kary.

Bóg jako Sędzia jest przeciwny pysze, niesprawiedliwości, dyskryminacji, arogancji, wyzyskowi, okrucieństwu i egoizmowi. Bóg jest zawsze po stronie cierpiących, uciskanych, wyzyskiwanych i prześladowanych. Bóg w swoim czasie wymierzy sprawiedliwość, która w gruncie rzeczy jest po prostu wyrazem Jego miłości. (Zob. Ps 2,12; 33,5; 85,12; 89,15; 101,1; Iz 16,5; Jr 9,23).

My także powinniśmy robić, co w naszej mocy, by być ludźmi miłującymi i sprawiedliwymi. Jednak zawsze grozi nam wpadanie w jedną z dwóch skrajności. Albo z „miłości” przyzymkamy oczy na zło, gdy należy je ganić i karcić, albo stosujemy sprawiedliwość bez miłosierdzia, w surowy i bezduszny sposób. Żadna z tych skrajności nie jest właściwa. Jaki zatem jest Boży ideał? „Oznajmiono ci, człowiecze, co jest dobre i czego Pan żąda od ciebie: tylko, abyś wypełniał prawo, okazywał miłość bratnią i w pokorze obcował ze swoim Bogiem” (Mi 6,8).

Jeśli nie potrafimy zachować idealnej równowagi, dlaczego lepiej jest zbłądzić, przechylając się na stronę miłosierdzia, zamiast sprawiedliwości? Czy rzeczywiście jest to lepsze?

Przeczytaj Wj 12,1-20. Jakich konkretnych instrukcji udzielił Bóg Mojżesowi i Aaronowi przed opuszczeniem Egiptu przez Izraelitów?

Z ludzkiego punktu widzenia można byłoby się spodziewać, że Bóg poinstruje Mojżesza i Aarona, jak zorganizować wyjście Izraelitów z Egiptu: Jak zebrać zapasy na drogę, zwłaszcza dla starców i matek z małymi dziećmi? Jak zatroszczyć się o stada żywego inwentarza? I tak dalej. Jednak zamiast tego Bóg udzielił zaskakującej instrukcji. Otóż polecił ludziom wziąć udział w obrzędzie nazwanym potem obrzędem paschalnym. Mówiąc innymi słowy, w oczekiwaniu na wyjście z niewoli mieli oni skupić się na oddaniu czci Panu, który zamierzał ich wyzwolić. Na wszystko inne miał przyjść czas potem.

Każda rodzina otrzymała polecenie przygotowania baranka, który miał zostać zabity i zjedzony przez uczestników Paschy. Te rodziny, które liczyły zbyt mało osób, by spożyć mięso z całego baranka, miały się przyłączyć do innych rodzin.

Przeczytaj Wj 12,13-14. Co Pan zamierzał uczynić dla swojego ludu podczas ostatniej plagi? Co symbolizowało to niezwykle wydarzenie?

Rocznica wyjścia Izraelitów z Egiptu była świętowana co roku nie tylko jako upamiętnienie tego wydarzenia w dziejach Izraela, ale także jako symbol Bożego wyzwolenia realizowanego w każdym pokoleniu. Dla każdego wierzącego człowieka było to nowe i aktualne doświadczenie.

W Wj 12,12-13 wyjaśniono znaczenie Paschy. Oznaczała ona, że sąd Boży ominie Izraelitów. To wydarzenie miało tak doniosłe znaczenie, iż zostało upamiętnione jako jedno z dorocznych świąt. Słowo Pascha pochodzi od hebrajskiego rzeczownika Pesach, który znaczy między innymi: *obejście, ominięcie, pominięcie*. Oznacza to, że śmierć pierworodnych *ominała* te domy, których odrzwia pomazano krwią baranka symbolizującego życie i zbawienie.

Świętowanie Paschy miało przypominać Izraelitom o wielkich i łaskawych dokonaniach Boga dla Jego ludu. To święto służyło także zachowaniu ich narodowej tożsamości i pieczętowało ich religijne przekonania.

Dlaczego tak ważne jest to, byśmy zawsze pamiętali dobro, jakie Bóg nam wyświadczył w przeszłości, i ufali, że podobnie będzie On czynił dla nas w przyszłości?

Przeczytaj Wj 12,17-23. Jaką rolę odgrywała krew baranka w symbolice święta Paschy?

Krew baranka paschalnego jest jednym z najważniejszych elementów obrzędowych Paschy. Ci, którzy uczestniczyli w tym święcie, mieli pomazać krwią zabitego baranka odrzwia swojego domu. W ten sposób świadczyli o swojej wierze w to, że Bóg ocali ich przed tym, co spotka tych, których nie chroni krew baranka.

Była to oczywiście ewangelia wyrażona w sposób symboliczny, gdyż krew baranka paschalnego wskazywała na ofiarę Jezusa Chrystusa, Baranka Bożego, „który gładzi grzech świata” (J 1,29). Dlatego też baranek paschalny musiał być bez skazy. Krew symbolizowała Bożą ochronę i zwycięstwo życia nad śmiercią przez krew Chrystusa.

„A krew ta będzie dla was znakiem na domach, gdzie będziecie. Gdy ujrzę krew, ominę was, i nie dotknie was zgubna plaga, gdy uderzę ziemię egipską” (Wj 12,13).

Ewangelia od początku była kojarzona z Paschą, gdyż obrzędy związane z Paschą wskazywały nie tyle na uwolnienie z niewoli egipskiej i otrzymanie Ziemi Obiecanej, ale na ofiarę Jezusa Chrystusa za nasze grzechy oraz zastosowanie mocy Jego krwi do tych wszystkich, którzy przyjmują Jego ofiarę złożoną za nich i są chronieni przez nią.

Po upływie wielu wieków od ustanowienia Paschy Paweł tak napisał o jej znaczeniu: „Wyrzucicie więc stary kwas, abyście się stali nowym ciastem, bo przecież przaśni jesteście. Chrystus bowiem został złożony w ofierze jako nasza Pascha” (1 Kor 5,7 BKR).

Drożdże czy zakwas były używane w celu przygotowania różnego rodzaju wypieków. Po raz pierwszy *Biblia* wspomina o tym w powiązaniu z przygotowaniem niekwaszonego chleba w przeddzień wyjścia Izraelitów z Egiptu. Bóg nakazał im usunąć kwas z domów, więc upiekli chleb bez kwasu (zob. Wj 12,8.15-20; 13,3-7). W tym szczególnym kontekście kwas, czyli zaczyn chlebowy, został użyty jako symbol grzechu (zob. 1 Kor 5,6-8), dlatego nie wolno było go używać ani nawet trzymać w domu w czasie tygodnia paschalnego.

Przaśny chleb jest symbolem bezgrzesznego Mesjasza, który pokonał wszelkie pokusy i oddał swoje życie za nas (zob. J 1,29; 1 Kor 5,7; Hbr 4,15). Wiązka hizopu umoczona we krwi w celu pomazania nią odrzwi symbolizuje oczyszczającą łaskę Bożą (zob. Ps 51,9). Krótko mówiąc, cały obrzęd Paschy jest objawieniem odkupieńczego dzieła Jezusa.

Jak fakt, iż odkupienie z grzechu wymagało przelania krwi Jezusa, samego Boga, świadczy o powadze problemu grzechu?

Psalmista Dawid mówi o tym, jak nasze dzieci mogą poznać Boga i Jego pełną miłości opiekę: „Pokolenie pokoleniu głosi Twoje dzieła i zwiastuje Twoje potężne czyny” (Ps 145,4 BT). Jedni ludzie mają mówić innym ludziom o Bogu i Jego niezwykłych dokonaniach, przekazując Jego naukę, a następnie każda rodzina ma wychowywać następne pokolenia w poznaniu Słowa Bożego.

Przeczytaj Wj 12,24-28. Jakie ważne polecenie zostało zawarte w tych wersetach?

Rodzice byli pierwszymi nauczycielami dzieci w Izraelu i mieli im opowiadać między innymi historię wyjścia z Egiptu. Historia ta miała być przedstawiana nie tylko jako historyczne wydarzenie, ale także jako wzorzec osobistego doświadczenia zachowujący aktualność mimo upływu czasu. Świętując Paschę, młodzi Izraelici mieli utożsamiać się ze swoimi przodkami, przeżywając na nowo ich historię. Ojciec miał opowiadać swoim dzieciom o niewoli egipskiej, pokonaniu egipskich bogów, plagach i ostatecznym wyzwoleniu. W *Księdze Wyjścia* dwukrotnie podkreślono, jak rodzice w przyszłości mają odpowiadać na pytania dzieci dotyczące święta Paschy (zob. Pwt 6,6-8 i Wj 13,14-16).

Warto zauważyć, że Izraelici byli jeszcze w Egipcie, gdy otrzymali nakaz świętowania wyzwolenia z Egiptu. Zatem już samo świętowanie było aktem wiary. Gdy otrzymali te wskazówki, „lud pochylił głowy, i oddał pokłon” (Wj 12,27) swojemu Odkupicielowi, a następnie Izraelici przystąpili do wykonania tego, co im polecił.

W *Księdze Powtórzonego Prawa* Mojżesz przypomniał Izraelitom, by opowiadali historię swojego narodu jako element swojej osobistej drogi. Zwróć uwagę na wspólnotową formę tego opowiadania i nacisk położony na aktualne doświadczenie:

— „Zabłąkanym Aramejczykiem był mój ojciec i zstąpił do Egiptu, i przebywał tam jako obcy przybysz w nielicznej garstce, lecz stał się tam wielkim, potężnym i licznym narodem. Lecz Egipcjanie źle się z nami obchodzili, uciskali nas i nakładali na nas ciężką pracę przymusową, my zaś wołaliśmy do Pana, Boga naszych ojców, i Pan wysłuchał naszego głosu, i wejrzał na naszą udrękę i mozoł oraz na nasz ucisk, i wyprowadził nas Pan z Egiptu ręką możną i podniesionym ramieniem wśród wielkiej zgrozy, znaków i cudów, i przyprowadził nas na to miejsce, i dał nam tę ziemię, ziemię opływającą w mleko i miód” (Pwt 26,5-9).

Przez wspomnianie i opowiadanie dzieciom na nowo historii Paschy (i innych wydarzeń w dziejach biblijnych) rodzice mieli pomagać im zapamiętać, co Bóg uczynił dla nich i dla całego swojego ludu. To opowiadanie miało być błogosławieństwem zarówno dla opowiadających, jak i dla słuchających.

Przeczytaj w Wj 12,29-30 o tym, jak Bóg poraził pierworodnych w Egipcie. Dlaczego kara dotknęła właśnie pierworodnych? (Zob. także Hbr 11,28).

Ostatnia plaga egipska dotknęła bezpośrednio pierworodnych. Był to Boży sąd nad wszystkimi bogami Egiptu i wszystkimi rodzinami oddającymi cześć fałszywym bogom, beзуżytecznym bożkom odzwierciedlającym ludzkie namiętności, pragnienia i lęki.

Jak wykazały poprzednie plagi, bożki te nie były w stanie nikogo uratować. Ich beзуżyteczność stała się całkowicie widoczna teraz, podczas dziesiątej plagi, która przyniosła zdecydowanie bardziej dotkliwe konsekwencje dla Egipcjan niż wszystkie poprzednie plagi razem wzięte.

„W całym rozległym królestwie egipskim pycha każdego domu została poniżona. Krzyki i narzekania pogrążonych w rozpacz napełniły powietrze. Król i dworzanie, z pobladłymi twarzami i drżącymi wargami, stali jak wrzyci, zdjęci przejmującą grozą”¹⁷.

Faraon reprezentował najwyższą władzę i boga Egiptu, a jego pierworodny syn był uważany za syna bożego. Izyda była boginią strzegącą dzieci, Heket miała być boginią czuwającą nad kobietami rodzącymi, a Min był bogiem rozmnażania. Ponadto Egipcjanie wierzyli jeszcze w kilku innych bożków mających zapewnić im płodność. Wszyscy ci bogowie okazali się bezsilni w konfrontacji z Żywym Panem. Mojżesz zaśpiewał:

— „Któż jest jak Ty, wśród bogów, Panie? Któż jest jak Ty, wzniosły w świętości? Straszliwy w chwalebnych czynach, sprawco cudów?” (Wj 15,11).

A Jetro oświadczył później:

— „Teraz wiem, że Pan jest większy niż wszyscy bogowie, bo dlatego wyratował lud z niewoli Egipcjan, że ci zuchwale z nim postępowali” (Wj 18,11).

Według 1. rozdziału *Księgi Wyjścia* Egipcjanie zabijali nowo narodzonych synów Izraelitów na rozkaz faraona, aby unicestwić naród izraelski, a wcześniej podporządkować go sobie zupełnie i upokorzyć. Teraz kara Boża dotknęła pierworodnych synów Egiptu. Co ludzie sięją, to i będą zbierać.

Nasze decyzje i czyny pociągają za sobą konsekwencje. Bolesną prawdą, której wszyscy doświadczyliśmy, jest to, że nie tylko my cierpimy skutek naszych złych czynów. Także inni ludzie, czasami nawet bardzo wielu, i to niewinnych, cierpią także. Taka jest natura grzechu i zła.

W jaki sposób zdarzyło ci się cierpieć wskutek cudzych grzechów? Jak inni cierpieli wskutek twoich grzechów? Jaka jest nasza jedyna nadzieja w obliczu problemu grzechu i zła?

¹⁷ Ellen G. White, *Wybrańcy Boga*, wyd. 2, Warszawa 2018, s. 199.

DO DALSZEGO STUDIUM

„Pascha miała być zarówno pamiątką, jak i symbolem, nie tylko wskazującym na wyzwolenie z Egiptu, ale także na przyszłe wyzwolenie, którego dokona Chrystus, uwalniając swój lud z niewoli grzechu. Baranek ofiarny symbolizował Baranka Bożego, w którym jest nasza jedyna nadzieja zbawienia. Apostoł mówi: »Chrystus bowiem został złożony w ofierze jako nasza Pascha« (1 Kor 5,7 BT). Nie wystarczyło, by baranek paschalny został zabity, jego krwią należało pokropić odrzwia, tak i zasługi krwi Chrystusa muszą być przyjęte przez człowieka. Musimy wierzyć, że On umarł nie tylko za świat, ale i za każdego z nas z osobna. Musimy przyswoić sobie moc pojednawczej ofiary”¹⁸.

Do dziś w rodzinach wierzących Żydów obchodzi się Paschę. Wyznawcy judaizmu zachowują tak zwany paschalny *seder*¹⁹ (hebr. *porządek*), podczas którego wspominają wyjście Izraelitów z Egiptu i spożywają specjalny wspólny posiłek. Obrzęd ten jest przestrzegany dosłownie od czasu wyjścia narodu izraelskiego z niewoli egipskiej! Tylko sobota, siódmy dzień tygodnia, także zachowywana przez wierzących Żydów, jest świętowana dłużej, bo od zarania ludzkości²⁰.

PYTANIA DO DYSKUSJI

1. Jak możemy zrozumieć *sprawiedliwość i uczciwość* Pana w tym, iż pozbawił życia pierworodnych, wśród których z pewnością znalazło się wielu niewinnych dorosłych już i wiele niewinnych dzieci? Jak możemy pogodzić surowość tego wyroku z miłością Boga? Pomyśl także o potopie. Jak możemy wytłumaczyć tego rodzaju Boże decyzje?

2. Co oznacza symboliczne wyrażenie, iż wierzący są okryci krwią Jezusa i że Jego krew obmywa ich ze wszystkich nieprawości?

3. Przeczytaj uważnie następujący cytat: „Naśladowcy Chrystusa muszą uczestniczyć w Jego doświadczeniu. Muszą przyjmować i przyswajać sobie Słowo Boże, aby stało się pobudzającą siłą ich życia i działania. Dzięki mocy Chrystusa muszą zostać przemienieni na Jego podobieństwo i odzwierciedlać Jego boskie przymioty. (...) Duch i dzieło Chrystusa muszą stać się duchem i dziełem Jego uczniów”²¹. Jak możemy pozwolić Chrystusowi dokonać w nas tego, o czym jest mowa w tym cytacie?

¹⁸ Ellen G. White, *Wybrańcy Boga*, wyd. 2, Warszawa 2018, s. 197.

¹⁹ Obrzędowy posiłek spożywany w domu podczas tego pierwszego świątecznego wieczoru (*przyp. red.*).

²⁰ Przeczytaj także rozdział *Pascha*, w: Ellen G. White, *Wybrańcy Boga*, s. 195-199.

²¹ Tamże, s. 197.